

i.remissvar@regeringskansliet.se
cc i.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Linköping den 23 december 2021

**Östsvenska Handelskammaren, ÖHK, lämnar följande remissvar på
Trafikverkets rapport Analys av alternativa modeller för färjetrafik till
Gotland, diarienummer I2021/02391**

Östsvenska Handelskammaren är en politiskt obunden medlemsorganisation för näringslivet i Östergötland, Sörmland och på Gotland. Vi arbetar på uppdrag av och för våra 850 medlemsföretag för tillväxt, utveckling och ökad attraktionskraft i hela området.

Östsvenska Handelskammaren lämnar följande synpunkter

Östsvenska Handelskammaren (ÖHK) betonar näringslivet fundamentala betydelse för utveckling och tillväxt. Gotland har under de senaste åren visat positiv utveckling med befolkningstillväxt, stigande BRP och ett dynamiskt näringsliv. En förutsättning för detta har varit, och är, god tillgänglighet till och från fastlandet. För Gotland är färjetrafiken vad marktransporter är för andra regioner, både gällande gods och persontrafik. Fungerande logistik och pålitliga transporter är av avgörande vikt för att kunna bedriva och utveckla verksamhet samt för att leva och bo på Gotland. ÖHK anser att Trafikverkets rapport i allt för stor utsträckning fokuserar på statens kostnader för trafiken, snarare än på Gotlands förutsättningar för utveckling och tillväxt.

Statlig inblandning är omotiverat i ett väl fungerande trafikupplägg

Upphandling är både sunt och nödvändigt. Upphandlingar konkurrensutsätter företagen vilket driver på ambitioner om att förbättra, kundanpassa, effektivisera och teknikutveckla. Dagens trafikupplägg är välfungerande, möter Gotlands behov och drivs av en privat aktör upphandlad på en fri marknad.

ÖHK ser därmed inga skäl till att byta ut nuvarande trafikupplägg mot statlig drift.

Upphandling i fri konkurrens är en möjlighet att driva på och stimulera både klimatomställningen och utvecklingen i regionen

Det finns inget som talar för att förstatligande av trafiken mellan Gotland och fastlandet skulle leda till bättre kommunikationer eller en snabbare omställning till fossilfri färjetrafik. Tvärtom skulle en sådan utveckling hålla tillbaka den investeringsvilja som finns i bränsleskifte och teknikutveckling mot fossilfria sjötransporter, som vi nu ser flera exempel på i Sverige och vår omvärld. Att i detta läge signalera att "staten tar över" tror vi dessvärre kommer motverka denna omställning.

Vi tror på konkurrens och att valet i första hand ska vara offentlig upphandling. Om det inte finns några anbud att ta ställning till, först då kan det bli aktuellt med att överväga trafik i statlig regi.

ÖHK är därför av uppfattningen att upphandling i fri konkurrens, alternativ 1, är bäst lämpad både för Gotlands utveckling och för att snabba på klimatomställningen av sjöfarten i stort.

Gotländska ståndpunkter - utveckling

Med utgångspunkt från Gotlands förutsättningar har Trafikrådet, i de gotländska ståndpunkterna definierat ett antal faktorer och åtgärder som behöver gälla för att Gotlandstrafiken ska kunna svara mot de behov och möjligheter Gotland har. ÖHK delar dessa åsikter som kan sammanfattas i att transporterna till och från Gotland behöver vara:

- **Tillgängliga.** Robust infrastruktur, hamnarna Visby, Nynäshamn och Oskarshamn med goda förutsättningar för hantering av gods och passagerare, samt en reservhamn. Avgångs- och ankomsttider anpassade för gods och passagerares behov. Hela resan och transporten ska fungera smidigt. Moderna fartyg lämpliga för Östersjön och med höga miljökrav.
- **Långsiktiga.** Av stor vikt är att valda trafiksystem är av långsiktig karaktär och förutsägbara. Det är viktigt både för att företag kan vara trygga i att planera, göra investeringar och bygga upp produktionskapacitet. Det är också en förutsättning för en fortsatt långsiktig, positiv och hållbar regional utveckling.

- **Hållbara.** Möjlighet att bygga ett trafiksystem med tekniskt och miljömässigt hög prestanda. Gotlands roll som föregångare i Sverige när det gäller att uppnå ett klimatneutralt samhälle är både en utmaning och möjlighet. Om rätt förutsättningar ges så innebär det nya möjligheter för en positiv regional och nationell utveckling. Teknikutveckling och innovation i upphandlingen för fossilfria bränslen. Använd klimatpolitiska handlingsplanen vid upphandlingen för en snabb färjetrafik med hög miljö- och klimatprestanda.
- **Täta.** Turtätheten för både flyg och färja är viktig för utvecklingen och för attraktionskraften för både besök och boende. Den är viktig för bosatta på Gotland, exempelvis för att i högre grad kunna ta del av en större regions utbud som arbete, vård och service, liksom för idrottsrörelsens möjligheter att delta i utbyten. Turtätheten är även en viktig del i att kunna erbjuda tillräcklig kapacitet för besöksnäringen och för transport av gods.
- **Snabba.** Både för gods- och persontrafik efterfrågas snabba överfarter. Minst likvärdiga överfartstider som idag är en viktig förutsättning för fortsatt utveckling av de gotländska företagen och för att vidmakthålla en positiv befolkningsutveckling. Överfartstiden spelar en stor roll för den kapacitet som kan behövas.
- **Skäligt prissatta.** Priset för såväl gods som för personresor är en viktig faktor för utvecklingen av näringslivet och för boende och besökare. Gotland måste kunna konkurrera nationellt och internationellt på likvärdiga villkor. Priset för resor till Gotland måste vara i nivå med annat resande inom landet. Merkostnaden för en tidig omställning av Gotlandstrafiken får inte belasta det gotländska samhället.

ÖHK välkomnar möjligheten att inkomma med synpunkter. Yttrandet har beretts av Maria Björk Hummelgren, näringspolitisk chef, och Charlotta Elliot, talesperson för infrastrukturfrågor.

Simon Helmér vd
Östsvenska Handelskammaren